πλῆθος ἀπὸ μάγκες, οἱ ὁποῖοι ἔσερναν κατὰ γῆς μὲ σχοινὶ μιὰ μεγάλη προσωπογραφία τοῦ Ὄθωνος, ποὺ τοὺς εἶχε παραδώσει ὁ Νομάρχης γιὰ νὰ τὴν διαπομπεύσουν!».

Καταλαβαίνετε δηλαδὴ τί συνέβαινε ; Ὁ ἕως χθὲς ἀντιπρόσωπος τοῦ Βασιλέως στὸ Νομὸ ἐκεῖνο, εἶχε παραδώσει τὴν εἰκόνα τοῦ Ὀθωνος στὰ χαμίνια γιὰ νὰ τὴ σύρουν στὴ λάσπη. Καὶ οἱ παπάδες τοῦ Ναυπλίου ἐδέχτηκαν νὰ διακωμωδήσουν τὴ χριστιανικὴ κηδεία μαζὶ μὲ τοὺς ἀλῆτες !...

Ἂν δὲν τὰ διηγόταν ἕνας καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων τὰ γεγονότα αὐτὰ θὰ μᾶς φαινόνταν ἀπίστευτα.

* * *

Ὅταν τὰ χαμίνια ἔφτασαν κοντὰ στὸ Στρατῶνα, οἱ ἀξιωματικοί, οἱ στρατιῶτες, οἱ πολῖτες, οἱ παπάδες ἀποτελοῦσαν μιὰ συνωστιζομένη μάζα, ποὺ ἐφώναζε, περιγελοῦσε, ἔψελνε χωμικὰ νεκρώσιμα τροπάρια ἢ ἐτραγουδοῦσε : Ἕνα χαμίνι ἐχρέμασε τὴν εἰκόνα τοῦ Βασιλέως στὸν τοῖχο, κ' ἕνας ὑπαξιωματικὸς τὴν ἐπροβόλησε, ὑπὸ τοὺς καγχασμοὺς τῶν ἀξιωματικῶν. Ἀλαλαγμὸς ἐπηκολούθησε καὶ ἀμέσως ὅλοι ἄρχισαν νὰ πυροβολοῦν τὴν εἰκόνα τοῦ «Γεράννου». Ἔτσι, τρυπημένη κατάκαρδα, κουρελιασμένη, τὴν ξαναπῆραν οἱ περιβόητοι μοσχομάγκες τοῦ Ναυπλίου καὶ τὴν περιέφεραν μὲ βοὴ στὴν πόλι. Στρατιῶτες καὶ πολῖτες τραγουδοῦσαν:

Ἔως πότε ἡ ξένη ἀκρίδα,
Ἔως πότε κουφὸς Βαυαρός,
Νὰ γυμνώνῃ τὴ δόλια πατρίδα,
Ἐγερθῆτε, ἀδέλφια, καιρός !
Ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν νὰ σπαράξῃ,
Ἀδελφός, ἀδελφὸν νὰ χτυπᾷ,
Καὶ ὁ φίλος τὸν φίλον νὰ σφάξῃ
Τίνος πλέον καρδιὰ τὸ βαστᾷ ;

Καὶ σὰν πιστρόφι τοῦ ἐπαναστατικοῦ αὐτοῦ τραγουδιοῦ, ἐτραγουδοῦσαν ἕνα ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἐγελοῦαζε τὴ Βασίλισσα:

Πέτα, Ἀμαλία, πέτα,
Δὲν ἔχω πειὰ φτερά,
Τὰ πῆραν οἱ ἀντάρτες,
Δὲν βασιλεύω πειά.

Ὅταν ὁ Γάλλος συγγραφεὺς εἶδε ὅλ' αὐτά, ἄρχισε νὰ καταλαβαίνῃ ὅτι κάτι πολὺ πιὸ σπουδαῖο ἀπὸ μιὰν ἁπλῆ κυβερνητικὴ μεταβολὴ εἶχε συμβεῖ στὰς Ἀθήνας. Ἐπῆγε λοιπὸν στὸν Πρόξενο τῆς Γαλλίας γιὰ νὰ μάθῃ ἀσφαλέστερες εἰδήσεις. Ὁ Πρόξενος τῆς Γαλλίας ἦταν Ἕλλην καὶ ὀνομάζετο Ἀντωνόπουλος. Ὅλοι τότε οἱ ἐν Ναυπλίῳ πρόξενοι ἦσαν Ἕλληνες καὶ ὅλοι ἐπαναστάται ποὺ μισοῦσαν τὸν Ὄθωνα καὶ τὴν Ἀμαλία. Ὁ σφοδρότερος ἀπ' ὅλους ἦταν ὁ Ζαβιτσάνος. Πρόξενος τοῦ Βελγίου καὶ φαρμακοποιός, ἕνας ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τῆς Ναυπλιακῆς Ἐπαναστάσεως. Μόλις ὁ Γαειπάρ μπῆκε στὸ σπίτι τοῦ Γάλλου Προξένου, τὸν ἐρώτησε:

—Μὰ τί συμβαίνει, κύριε Πρόξενε ;

—Τίποτε τὸ σοβαρό. Αὐτὴ τὴ νύχτα ἐμάθαμε τὴν ἐκθρόνισι τοῦ Βασιλέως. Ἦταν τύραννος.

«Ἐπὶ δύο ἡμέρες, διηγεῖται ὁ Γάλλος συγγραφεὺς τῶν «Ἀναμνήσεων», *ὑπῆρξα τὸ θῦμα τῆς ἐπαναστάσεως καὶ μάλιστα θῦμα ἀξιοδακρυτότερο τοῦ Ὄθωνος. Οἱ στρατιῶτες ἐγύριζαν τὴν πόλι τοῦ Ναυπλίου λεηλατοῦντες τὰ καταστήματα. Ὅσοι πολῖται ἦσαν γνωστοὶ ὡς φιλοβασιλικοὶ εἶχαν κουφτεῖ στὰ ὑπόγεια. Ἡ τρομοκρατία ἐβασίλευε στὸ Ναύπλιον. Ἂν τὸ βαπόρι δὲν ἐρχότανε στὸ κανονικό του δρομολόγιο, θὰ τὴν εἴχαμε ἄσχημα. Ἡ μεγάλη Ἐνετικὴ «Πύλη τῆς Ξηρᾶς» δὲν ἐκλείετο πειά, ὅπως ἄλλοτε, κ' ἐγὼ περνοῦσα τὶς ὧρες μου περπατῶντας μεταξὺ Ναυπλίου καὶ Ἄργους, ἢ γύρω ἀπὸ τὰ Κυκλώπεια τείχη, ἀναθεματίζοντας τὸν Πολύκλειτο καὶ τὴν Ἥρα του, τὴν Κλυταιμνήστρα, τὸν Αἰσχύλο καὶ ὅλη τὴν ἔνδοξη ἀρχαιότητα, προπάντων ὅμως τὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιγραφῶν ποὺ μὲ εἶχε στείλει στὴ Ναυπλία. Μὲ παρηγοροῦσε μόνο ἡ θέα τῶν στρατιωτῶν τῆς Φρουρᾶς, ποὺ ἐσχημάτιζαν περιπόλους γιὰ νὰ συγκρατήσουν τὴν τάξι, κατὰ τὸ δυνατόν. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως οἱ στρατιῶτες ἐλιποτάχτησαν στὰ χωριά τους. Τὸ βράδυ τοῦ Σαββάτου δὲν ἔμειναν στὴν πόλι παρὰ ὁ συνταγματάρχης καὶ οἱ λοχαγοί. Τὸ Ναύπλιον ἀνέπνευσε καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐβγῆκαν ἀπὸ τὰ ὑπόγεια, ὅπου ἦσαν κρυμμένοι.»*

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Στὸ Ξυλόκαστρο πιστεύουν ὅτι ἅμα χτιτήσει κανεὶς τὴ Μεγάλη Παρασκευὴ μὲ τσεκοῦρι ἕνα δέντρο, ὁσοδήποτε ἐλαφρὸ κι' ἂν εἶνε τὸ χτίτημα, τὸ δέντρο θὰ ξεραθῆ, γιατὶ τὴν ἴδια μέρα πέθανε ὁ Χριστὸς ἐπάνω στὸ σταυρό.

Ἐπίσης στὸ Ξυλόκαστρο πιστεύουν ὅτι γιὰ νὰ πιάση ἕνας ἀφορεσμός, πρέπει ὁ παπᾶς ποὺ τὸν διαβάζει νὰ πατάη ἐπάνω σ' ἕνα καζάνι γυρισμένο ἀνάποδα. Ὁ ἀφορεσμένος ἔτσι, πρὶν κλείσει ἀκόμα ὁ χρόνος, θὰ πρισιῆ καὶ θὰ μαυρίσῃ σὰν τὸ καζάνι καὶ θὰ πεθάνη !...

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΣΑΔΩΝ

Ἡ ἀφανταστη γενναιοδωρία τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἰσμαὴλ Πασᾶ. Πῶς ἀγόρασε ἕνα ὡραιοτατε κῆπο καὶ πῶς τον χαρισε κατοπιν στὸν γιιὸ τοῦ τέως ἰδιοκτήτου του. Γιὰ νὰ μὴν κλαίη ἡ μαμὰ του. Τὸ πάθημα τοῦ πασᾶ τοῦ Ἀλγερίου. Τὰ πολυτελῆ πιάτα. Ὅπου ὁ Γάλλος στρατηγὸς κατὶ οἱ ἐπιτελεῖς μένουν κόκκαλο. Τί εἶχε συμβεῖ.

Ὁ ἄλλοτε ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, Ἰσμαὴλ πασᾶς, ἦταν ὑπερβολικὰ γενναιόδωρος πρὸς τοὺς φίλους του καὶ τοὺς ὑπηκόους του. Σχετικὸ μὲ τὴ γενναιοδωρία του εἶνε καὶ τὸ παρακάτω ἀνέκδοτο:

Κοντὰ στὶς πύλες τοῦ Καΐρου, ὑπῆρχε ἕνας κῆπος ὡραιότατος, ὁ ὁποῖος εἶχε προξενήσει ἐξαιρετικὴ ἐντύπωσι στὸν ἀντιβασιλέα καὶ τοῦ ἐνέβαλε τὴν ἰδέα νὰ τὸν ἀποχτήσῃ. Μιὰ μέρα λοιπὸν κάλεσε τὸν ἰδιοκτήτη του, ὁ ὁποῖος ἔτυχε νὰναι καὶ δημόσιος ὑπάλληλος, καὶ τὸν ρωτησε :

— Πόσα ἀγόρασες τὸν κῆπο σου ;

Ὁ ὑπάλληλος, μαντεύοντας τὴ σκέψη τοῦ πασᾶ, αὔξησε κατὰ δύο τρίτα τὴν ἀξία τοῦ κήπου καὶ του ἀπάντησε :

— Ἕνα ἑκατομμύριο, ὑψηλότατε.

— Πολὺ καλά, τοῦ εἶπε ὁ ἀντιβασιλεύς. Θὰ τὸν πάρω ἐγώ...

Καὶ τοῦ μέτρησε ἀμέσως τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἰδιοκτήτης δέχτηκε μὲ χαρά του. Ἀλλὰ ὁ ὑπάλληλος αὐτὸς εἶχε ἕνα γυιό, ἕνα χαριτωμένο ἀγόρι ἑφτὰ χρονῶν. Μιὰ μέρα ὁ Ἰσμαὴλ πασᾶς, βλέποντάς το, τοῦ εἶπε :

— Ἔλα δῶ, παιδί μου, νὰ σὲ φιλήσω.

— Δὲν θέλω ! ἀποκρίθηκε ἀπότομα τὸ παιδί.

— Γιατί ; τὸ ρώτησε ἐκπλικτος ὁ πασᾶς.

— Γιατὶ μᾶς πῆρες τὸν κῆπο κι' ἀπὸ τότε ἡ μητέρα μου ὅλο κλαίει...

Τότε ὁ Ἰσμαὴλ πασᾶς χαμογέλασε καὶ χαιδεύοντας, κατὰ τὴ συνήθειά του, τὰ γένεια του, εἶπε ὕστερ' ἀπὸ μιὰ μικρὴ σκέψη :

— Καλά, κι' ἂν σοῦ χαρίσω τὸν κῆπο, θὰ θελήσῃς νὰ μὲ φιλήσῃς ;

— Μετὰ χαρᾶς μου, ὑψηλότατε.

— Ἔλα λοιπόν. Σοῦ τὸν χαρίζω...

Καὶ πραγματικά, ὁ γενναιόδωρος μονάρχης ξαναδωσε πίσω τὸ κτῆμα του στὸν ὑπάλληλο, ἀφίνοντάς τοῦ καὶ τὰ χρήματα.

* * *

Ὅταν τὸ Ἀλγέριο προσαρτήθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Γαλλία, κάποιος ἐγχώριος πασᾶς ἐπληροφορήθηκε ὅτι ὁ Γάλλος στρατηγὸς τῆς κατοχῆς θὰ ἐπήγαινε νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ στὴν κατοικία του μαζὶ μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του.

Τότε ὁ πασᾶς, θέλοντας νὰ περιποιηθῆ, ὅσο μποροῦσε καλύτερα, τοὺς ξένους, κάλεσε τὸν ἀρχιμάγειρό του καὶ τοῦ εἶπε:

— Μουσταφά, ἔμαθα ὅτι θάρθη νὰ μὲ δῆ ὁ Γάλλος στρατηγὸς καὶ πρέπει νὰ βγῶ ἀπροπρόσωπος μπροστά του. Ἐκεῖνο ποὺ μὲ βάζει σὲ σκέψι περισσότερο, εἶνε τὸ ὅτι αὐτοὶ οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν εἶνε συνηθισμένοι νὰ τρῶνε σὲ ξύλινα πιάτα, ὅπως ἐμεῖς. Τρέξε λοιπὸν στὴν πόλι, πήγαινε στὸν ἔμπορο καὶ ζήτησε ἄλλα καλύτερα. Μὴν κάνης μαζύ του παζάρια. Δώσε ὅσα σοῦ γυρέψει...

Σὲ λίγο ἔφτασε στὸ σπίτι τοῦ πασᾶ κι' ὁ Γάλλος στρατηγὸς μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του κι' ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, κάθησαν ἐπάνω σὲ πολυτελῆ χαλιά.

Ἔξαφνα μπῆκε μέσα ὁ ὑπηρέτης τοῦ πασᾶ, φέρνοντας τὸ πρῶτο φαγητό, τὸ ὁποῖο μόλις εἶδαν οἱ ξένοι, δάγκιασαν τὰ χεῖλη τους, γιὰ νὰ κρατήσουν τὰ γέλια τους.

Τὸ δοχεῖο, μέσα στὸ ὁποῖο βρισκότανε τὸ φαγητό, ἦταν ἀπὸ κεῖνα ποὺ μεταχειρίζονται στὴν Εὐρώπη γιὰ ὡρισμένη γνωστὴ χρῆσι.

Ὁ πασᾶς, βλέποντας τὴν ἱλαρότητα τῶν προσκαλεσμένων του, καὶ νομίζοντας πὼς ἔμειναν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴ φιλοξενία του, τοὺς εἶπε:

— Μὴν ἀπορεῖτε, στρατηγέ, γιὰ τὴν πολυτέλεια τῶν δοχείων. Τ' ἀγόρασα ἐπίτηδες γιὰ... νὰ σᾶς περιποιηθῶ ὅπως πρέπει !

Καταλαβαίνετε τώρα τί εἶχε συμβεῖ. Ὁ Μουσταφᾶς εἶχε μπεῖ σ' ἕνα ἐμπορικὸ κι' ἐκεῖ, χωρὶς ν' ἀνακοινώση τὸ σκοπό του, εἶδε τοποθετημένα σὲ μιὰ σειρὰ τά.... δοχεῖα τῆς νυκτός, τοῦ ἄρεσαν καὶ τ' ἀγόρασε ὅλα πρὸς.... μαγειρικὴν χρῆσιν !

ΕΥΧΕΣ ΤΟΥ ΓΥΘΕΙΟΥ

Νύχης τὴν εὐχή μου ἀτ' τὰ εἴκοσί μου νύχια.

— Ποτὲς νὰ μὴ σκοντάψης.

— Καρδιωμένο μου καὶ πολυχρονεμένο μου.

— Νὰ κάνης ἑκατὸ κουβελιῶν χωράφια.